

DECIZIE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursurile depuse de către Igor Spânu și reprezentantul său,
avocatul Valentin Caisân,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de către Igor
Spânu împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea actului
administrativ și obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva încheierii din 28 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ, din motiv
că reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a
unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ,

c o n s t a t ă:

La 14 aprilie 2022, Igor Spânu a depus la Curtea de Apel Chișinău acțiune
în contencios administrativ împotriva Consiliului Superior al Procurorilor
privind admiterea sesizării cu privire la stabilirea existenței elementelor
constitutive ale abaterii disciplinare a procurorului în Procuratura mun.
Chișinău, Oficiul Principal, Bivol Gheorghe, obligarea Consiliului Superior al
Procurorilor să emită actul administrativ defavorabil privind anularea integrală
a hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-70/2022 din 24 martie
2022, obligarea Consiliului Superior al Procurorilor să emită actul
administrativ defavorabil privind anularea integrală a hotărârii Colegiului de
disciplină și etică nr. 3-9/22 din 23 februarie 2022, obligarea Consiliului
Superior al Procurorilor să emită actul administrativ defavorabil privind
anularea integrală a deciziei Inspecției Procurorilor nr. 14-51.21-1026 din 10
decembrie 2021 și obligarea Consiliului Superior al Procurorilor să emită actul
administrativ defavorabil cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare în
privința procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Principal, Bivol
Gheorghe.

Pe parcursul examinării cauzei, la 27 noiembrie 2022, Igor Spânu a depus
cerere de concretizare, prin care a solicitat constatarea respectării de către
reclamant a existențelor legale vis-a-vis de aspectele formale ale cererii de
chemare în judecată conform prevederilor art. 211-212 Codul administrativ,

constatarea ilegalității hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-70/2022 din 24 martie 2022, anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-70/2022 din 24 martie 2022 și obligarea Consiliului Superior al Procurorilor să emită o hotărâre cu privire la sancționarea disciplinară a procurorului Bivol Gheorghe.

Consiliului Superior al Procurorilor i-a fost notificată acțiunea depusă de Igor Spânu, iar prin referința depusă la 16 mai 2022, s-a solicitat declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiului specificat la art. 207 alin. (2) lit. e) Codul administrativ.

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 28 noiembrie 2022, a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ, din motiv că reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ (f.d. 160-163).

Împotriva încheierii instanței de apel, la 5 decembrie 2022, a depus recurs Igor Spânu, prin care a solicitat:

- admiterea recursului,
- anularea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău nr. 3-147/22 din 28 noiembrie 2022,

- constatarea că judecătoria Anatolie Minciună, Veronica Negru și Ecaterina Palanciuc din oficiu nu au emis o încheiere întemeiată cu privire la inadmisibilitatea acțiunii în contencios administrativ depusă de Igor Spânu împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind constatarea ilegalității hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-70/2022 din 24 martie 2022, anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-70/2022 din 24 martie 2022 și obligarea Consiliului Superior al Procurorilor să emită o hotărâre cu privire la sancționarea disciplinară a procurorului Bivol Gheorghe,

- constatarea că judecătoria Anatolie Minciună, Veronica Negru și Ecaterina Palanciuc nu au emis din oficiu o încheiere de a acorda reclamantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de chemare în judecată,

- constatarea că judecătoria Anatolie Minciună, Veronica Negru și Ecaterina Palanciuc nu s-au expus în fond, examinând în prima instanță temeiurile de fapt și de drept invocate în motivarea acțiunii în contencios administrativ depusă de Igor Spânu împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind constatarea dreptului vătămat prin activitatea Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la Hotărârea nr. 1-70/2022 din 24 martie 2022, hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-70/2022 din 24 martie 2022, cu obligarea Consiliului Superior al Procurorilor să emită o hotărâre cu privire la sancționarea disciplinară a procurorului Bivol Gheorghe,

- constatarea că judecătoria Anatolie Minciună, Veronica Negru și Ecaterina Palanciuc nu s-au expus în fond asupra temeiurilor de fapt și de drept invocate în motivarea acțiunii în contencios administrativ depusă de Igor Spânu împotriva Consiliului Superior al Procurorilor:

- adoptarea unei noi încheieri prin care să fie dispusă declararea acțiunii înaintate de Igor Spânu împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind contestarea actelor administrative normative, ca fiind admisibilă, cu transmiterea dosarului pentru examinare în fond Curții de Apel Chișinău (f. d. 174-197).

În motivarea recursului, a invocat dezacordul cu soluția adoptată de către Curtea de Apel Chișinău ca instanță de fond, reiterând temeiurile de fapt și de drept ale prezentei acțiuni în contencios administrativ, precum și încălcarea dispozițiilor art. 53 din Constituție, art. 17, 20, 39, 118, 139 alin. (4) Cod administrativ, art. 6 CEDO.

În opinia recurentului, în urma examinării în fond a tuturor circumstanțelor, prima instanță urma să adopte o hotărâre conform prevederilor art. 224 Codului Administrativ. Însă prin încheierea din 28 noiembrie 2022, reclamantul Spînu Igor a fost limitat în accesul la justiție, în dreptul de a demonstra că Consiliul Superior al Procurorilor era obligat să emită un act administrativ favorabil destinatarului Igor Spînu.

Răspunsurile Ministerului Justiție (f. d. 25) și Asistenței Servicii Publice (f. d. 25 verso) se combat cu împuternicirile în activitatea procurorului Gheorghe Bivol, relatată în Ordonanța sa din 17 februarie 2021 în cauza penală nr. 2019515061. Fapta raportată denotă cu certitudine abaterea disciplinară a procurorului, care este obligat prin lege, prin jurământ, să respecte normele și legislația în Republica Moldova. Or la caz, urma să fie motivat refuzul Consiliului Superior al Procurorilor, prin aducerea la cunoștință lui Igor Spînu, a normei și legii prin care procurorul este împuternicit să substituie prin activitatea sa atribuțiile Ministerului Justiție, totodată să substituie Asistența Serviciilor Publice, și să modifice prin ordonanțele sale, forma juridică a Asociației Obștești.

În consonanță, consideră recurentul că Curtea de Apel Chișinău a emis la 28 noiembrie 2022 în dosarul nr.1-147/2022 o încheiere ilegală, pasibilă de a fi supusă anulării, or prin încheierea menționată s-au încălcat drepturile sale de acces la justiție garantate de art. 6 CEDO, deoarece a fost dispusă în procedura aflării la etapa examinării în fond a acțiunii, astfel încât reclamantului i-a fost limitat dreptul de a demonstra că Consiliul Superior al Procurorilor era obligat să emită un act administrativ individual favorabil destinatarului.

Sintagma „să emită” se aplică în coroborare cu prevederile art. 132 din Codul administrativ, conform căruia, prin emiterea unui act administrativ individual se înțelege atât emiterea lui de către prim-ministru și autoritățile publice cu conducere unipersonală, cât și adoptarea lui de către Guvern și autoritățile publice cu conducere colegială. Conducerea colegială a unei autorități publice adoptă decizii prin vot.

Scopul și esența acțiunii în obligare, cât și a hotărârii de admitere a acțiunii în obligare rezidă în obligarea autorității publice de a emite actul administrativ individual la care are dreptul reclamantul. Conjunția „și” din textul art. 224 alin. (1) lit. (b) din Codul administrativ indică că, este necesară atât anularea actului administrativ de respingere a cererii, cât și obligarea autorității publice de emiteră a actului administrativ individual.

La caz, recurentul/reclamant a înaintat în instanța de judecată competentă o acțiune în anulare și în obligare.

În conformitate cu dispozițiile art. 206 alin. (1) din Codul administrativ, înaintarea acțiunii în anulare are ca scop anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual, iar cea în obligare - obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual solicitat de către reclamant și respins de către pârât.

Cu referire la temeiul invocat în încheierea de inadmisibilitate din 28 noiembrie 2022, indică că a motivat vătămarea dreptului său și a solicitat revindicarea dreptului atins prin emiterea Hotărârii nr. 1-70/2022 din 24 martie 2022 a Consiliului Superior al Procurorilor, în urma verificării sesizării (f. d. 23 verso - 24 verso), iar în finalul acțiunii, a optat pentru emiterea hotărârii cu privire la sancționarea procurorului.

În prezența actelor incontestabile, prin care se probează că procurorul Gheorghe Bivol ilegal, contrar competenței sale și funcției deținute, a atribuit în proces penal calitate de expert Asociației Obștești CNPAC, consideră că Consiliului Superior al Procurorilor ar fi fost obligat să emită hotărâre de aplicare a sancțiunii disciplinare, fapt argumentat și demonstrat cu probe concludente – acte administrative incontestabile.

Or, fiind în contract de muncă, procurorul Gheorghe Bivol nu are împuternicire să substituie prin activitatea sa atribuțiile de sarcină și drepturile Ministerului Justiției de a califica și înregistra în Registru de evidență a experților judiciari persoane sau Asociații Obștești. Mai mult, la dosar sunt anexate actele individuale incontestabile emise de Asistența Serviciilor Publice (f. d. 25 verso) cu privire la constatarea formei juridice a Asociației Obștești „Centrul Național de Prevenire Abuzului față de Copii” (CNPAC) că fiind înregistrată cu statut de formă juridică: Asociație Obștească.

În opinia recurentului, este evident că actele incontestabile - răspunsurile Ministerului Justiției (f. d. 25) și Asistenței Servicii Publice (f. d. 25 verso) - se combat cu împuternicirile în activitatea procurorului Gheorghe Bivol, relatată în Ordonanța sa din 17 februarie 2021 în cauza penală nr. 2019515061, astfel încât fapta sa denotă cu certitudine abaterea disciplinară a procurorului, terțul fiind încadrat în câmpul muncii cu deținerea funcției de procuror, și obligat prin lege, prin jurământ, să respecte normele și legislația în Republica Moldova. Or la caz, urma să fie motivat refuzul Consiliului Superior al Procurorilor, prin aducerea la cunoștință lui Igor Spânu, a normei și legii prin care procurorul este împuternicit să substituie prin activitatea sa atribuțiile Ministerului Justiției, totodată să substituie Asistența Serviciilor Publice, și să modifice prin ordonanțele sale, forma juridică a Asociației Obștești.

În drept, invocă jurisprudența Curții Europene cu privire la calitatea actului de justiție, care stabilește că o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor adoptate și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că autoritatea publică a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate. Art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată, și autorităților publice de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și constatările de fapt, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualei arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Cu trimitere la prevederile art. art. 17, 20, 39, 189 din Codul Administrativ în coroborare cu art. 53 din Constituție, reclamantul Igor Spânu, invocând cert, în cererea sa de chemare în judecată încălcarea dreptului său vătămat prin

activitatea autorității publice Consiliul Superior al Procurorilor, consideră că a înlăturat direct temeiul art. 207 alin. 2 lit. e) Codului Administrativ.

Printre motivele de ilegalitate ale încheierii din 28 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, enumeră adoptarea încheierii la etapa examinării în fond a acțiunii, după ce participanții la proces au fost notificați despre examinarea cauzei în fond prin citație (f. d. 42) conform art. 97 alin. (1) Codul Administrativ, îngrădirea dreptului său ”de a fi audiat”, garantat de Convenție, nesoluționarea chestiunii privind atragerea în proces în calitate de persoană terță a procurorului Bivol (f.d. 160-163), neexaminarea cererii de anexare la materialele cauzei a unor înscrisuri.

Pe 15 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, a contestat cu recurs încheierea din 28 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău avocatul Valentin Caisân, în interesele lui Igor Spânu, solicitând admiterea recursului, anularea încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2022, dosarul nr. 3-147/22, cu restituirea dosarului spre examinare în instanța de fond (f. d. 220-224).

În motivarea recursului, a invocat neexaminarea probelor prezentate și neaplicarea sancțiunilor disciplinare în urma probelor prezentate cu privire la acțiunile procurorului Gheorghe Bivol, care, fiind angajat în cadrul Procuraturii, s-a folosit cu rea-credință de drepturile sale procedurale, contrar cerințelor art. 17 din Codul Muncii și Legii nr. 3 cu privire la Procuratură din 25 februarie 2016. În consecință, urma aplicarea față de procuror a sancțiunii disciplinare, deoarece procurorul fiind în raport de muncă în calitate de procuror prin fapta sa, a îngreunat în mod vădit accesul la justiție lui Igor Spânu.

Inspectorul Cernous Natalia a încălcat grosolan art. 21 (legalitatea), art. 22 (cercetarea din oficiu), art. 23 (egalitatea de tratament), art. 24 (buna-credință), art. 25 (imparțialitatea), art. 27 (aplicarea termenului rezonabil), art. 28 (procedura administrativă se realizează într-un mod simplu, adecvat, rapid, eficient, corespunzător scopului și în scris), art. 43 (contradictorialitatea și egalitatea în drepturi procedurale a participanților la proces,) art. 87 (audierea participanților), art. 88 (obligația de colaborare a participanților) din Codul administrativ.

Consideră că instanța de fond greșit și pripit și-a motivat soluția de inadmisibilitate, or legislația în vigoare cert consacră că instanța de contencios administrativ poate fi sesizată de orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, ce presupune totalitatea actelor administrative individuale și normative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Atestă că instanța de fond nu s-a expus în modul convenit asupra controlului legalității hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-70/2022 din 24 martie 2022, care vizează nemijlocit drepturile lui Igor Spânu.

Instanța de fond urma să se expună în principal asupra legalității hotărârii Consiliul Superior al Procurorilor nr. 1-70/2022 din 24 martie 2022 ”cu privire la examinarea contestației domnului Igor Spânu împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-9/2022 din 23 februarie 2022”.

În drept, a invocat prevederile art. 243 alin. (2) și art. 243 alin. (1) lit. e) Cod administrativ.

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Instanța de recurs consideră că recurentul și reprezentantul său Valentin Caisân s-au conformat prevederilor articolului 242 din Codul administrativ pentru demararea căii de atac în ordine de recurs, deoarece în speță recursurile motivate împotriva încheierii din 28 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău au fost depuse la 5 decembrie 2022 (f. d. 172) și 15 decembrie 2022 (f. d. 220), încheierea atacată fiind recepționată de recurent și reprezentantul acestuia la 30 noiembrie 2022 (f. d. 168).

Potrivit articolului 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece în cererea de recurs argumentele au fost expuse cu suficientă claritate.

Pentru a se expune asupra legalității încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2022, completul specializat va proceda la analiza, pe rând, a circumstanțelor cauzei, argumentelor recurenților și normelor de drept aplicabile acesteia.

Din materialele cauzei rezultă că obiectul prezentei spețe în contencios administrativ îl formează obligarea Consiliului Superior al Procurorilor la examinarea sesizării înaintate la 1 septembrie 2021 de către recurentul/reclamant.

Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de fond, prin încheierea din 28 noiembrie 2022, în temeiul art. 207, alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ, constatând că acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Igor Spânu nu întrunește condițiile procedurale pentru a fi apreciată ca fiind admisibilă, dat fiind faptul că reclamantul nu poate revendica încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă. Instanța a statuat că competența de a aplica sancțiuni disciplinare procurorilor revine Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliului Superior al Procurorilor, precum și Consiliului Superior al Procurorilor, iar instanța de contencios administrativ nu poate substitui competențele acestor organe.

În conformitate cu art. 189, alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Articolul 3 din Codul administrativ stipulează că legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Din interpretarea logico-juridică a normelor precitate, rezultă că unul din elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ este revendicarea

unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

Conform articolului 206, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

În corespundere cu articolul 10 din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit articolului 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 39, alin. (1) și (2) din Codul administrativ garantează controlul judecătoresc al activității administrative și stipulează că acesta nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Astfel, din normele precitate rezultă cert că scopul acțiunii în obligare este emiterea unui act administrativ individual, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Sub acest aspect completul specializat relevă că prevederile articolului 207, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ urmează a fi aplicate în corespundere cu dispozițiile articolelor 17, 20 și 39 din Codul administrativ.

Din coroborarea normelor citate mai sus rezultă că revendicarea dreptului propriu este una din condițiile fundamentale pentru ca acțiunea în contencios administrativ să treacă testul admisibilității.

Această concluzie rezultă și din dispozițiile articolelor 3 și 38 alin. (2) din Codul administrativ, care în esență stipulează că orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul articolului 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de judecată competente.

Din materialele cauzei rezultă că, pe 14 noiembrie 2021, Igor Spânu a depus la Consiliul Superior al Procurorilor sesizare cu privire la sancționarea disciplinară a procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Principal, Bivol Gheorghe în temeiul Legii cu privire la Procuratură (f. d. 1-2, dosar administrativ).

Urmare examinării sesizării depuse de Igor Spânu, inspectorul din cadrul Inspecției Procurorilor la 10 decembrie 2021 a emis decizie, prin care a dispus încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Principal, Bivol Gheorghe, din lipsa temeiului de tragere la răspundere disciplinară (f. d. 17 verso-18).

Nefiind de acord cu decizia inspectorului din cadrul Inspecției Procurorilor, la 22 decembrie 2021, Igor Spânu a depus contestație prin care a

solicitat anularea deciziei Inspecției Procurorilor și constatarea comiterii abaterii disciplinare în activitatea procurorului Bivol Gheorghe.

Prin hotărârea nr. 3-9/22 din 23 februarie 2022 a Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, s-a respins contestația depusă de Igor Spânu împotriva deciziei Inspecției Procurorilor din 10 decembrie 2021, adoptată în urma examinării sesizării, cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare, presupus a fi comise de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Principal, Bivol Gheorghe (f. d. 19-21, dosar administrativ).

La 25 februarie 2022, Igor Spânu a depus la Consiliul Superior al Procurorilor contestație, prin care a solicitat anularea deciziei inspectorului din 10 decembrie 2021, casarea hotărârii nr. 3-9/22 din 23 februarie 2022 a Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, adoptarea unei noi hotărâri prin care se soluționează cauza sesizată de Igor Spânu, cu aplicarea sancțiunii disciplinare în privința procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Principal Bivol Gheorghe (f. d. 23-26, dosar administrativ).

Prin hotărârea nr. 1-70/2022 din 24 martie 2022 a Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la examinarea contestației domnului Igor Spânu împotriva hotărârii nr. 3-9/2022 din 23 februarie 2022 a Colegiului de disciplină și etică, s-a respins contestația depusă de Igor Spânu împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-9/22 din 23 februarie 2022 și s-a menținut hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 3-9/2022 din 23 februarie 2022, prin care a fost menținută decizia Inspecției Procurorilor din 10 decembrie 2021 privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Principal, Bivol Gheorghe (f. d. 27-30, dosar administrativ).

Invocând ilegalitatea actelor enunțate, Igor Spânu a înaintat acțiune în contencios administrativ, prin care a solicitat constatarea ilegalității hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-70/2022 din 24 martie 2022, anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-70/2022 din 24 martie 2022 și obligarea Consiliului Superior al Procurorilor să emită o hotărâre cu privire la sancționarea disciplinară a procurorului Bivol Gheorghe.

Examinând admisibilitatea acțiunii formulate de Igor Spânu, Curtea de Apel Chișinău a constatat că acțiunea este inadmisibilă.

În argumentarea soluției, instanța a reținut că dreptul lui Igor Spânu de a depune sesizare cu privire la faptele care pot constitui o abatere disciplinară comise de procurori a fost respectat de către organele specializate ale Consiliului Superior al Procurorilor, fapt confirmat prin decizia Inspecției Procurorilor, hotărârea Colegiului de disciplină și etică și hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor, care au supus examinării argumentele autorului sesizării referitor la pretensele fapte care pot constitui abatere disciplinară comise de procurorul Bivol Gheorghe, iar reclamantul nu poate pretinde prin prezenta acțiune revendicarea încălcării dreptului de a obține o hotărâre favorabilă de sancționare disciplinară a procurorului, acest drept nefiind protejat de legiuitor.

Raportând normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de recurs statuează asupra corectitudinii concluziei instanței de fond, dat fiind faptul că

în acțiunea depusă, reclamantul Igor Spânu nu a indicat care drepturi sau interese legitime ale sale au fost încălcate prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor contestată, motive pentru care se concluzionează că acțiunea este inadmisibilă, deoarece reclamantul nu poate revendica încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă. Or, competența de a aplica sancțiuni disciplinare procurorilor revine Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliului Superior al Procurorilor, precum și Consiliului Superior al Procurorilor, iar instanța de contencios administrativ nu poate substitui competențele acestor organe.

Normele legale citate supra interzic un contencios obiectiv de legalitate și denotă opțiunea legiuitorului pentru un contencios administrativ subiectiv efectiv, implicând revendicarea apărării unui drept subiectiv propriu al reclamantului, astfel încât înaintarea oricărei acțiuni în contencios administrativ prevăzute la articolul 206, alin. (1) din Codul administrativ evocă pentru admisibilitate revendicarea unui drept subiectiv exclusiv al reclamantului.

Revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului propriu, deoarece expresiile utilizate în textul articolelor 17, 38 și 189 din Codul administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete.

La capitolul dat, compeltul specializat învederează că revendicarea dreptului trebuie să fie dedusă din memoriul cererii de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului propriu, or, sintagmele utilizate în textul articolelor 17, 38 și 189 din Codul administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse drepturile prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare *actio popularis*.

În acest sens este relevantă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că pentru ca un reclamant să se poată declara victimă, acesta trebuie să prezinte dovezi plauzibile și convingătoare ale probabilității survenirii unei încălcări, la care ar fi supus personal, fiind insuficiente niște simple bănueli sau conjuncturi [Senator Lines GmbH împotriva a cincisprezece state membre ale Uniunii Europene (cererea nr. 45572/00)]. Curtea a subliniat că în Convenție nu este prevăzută posibilitatea de a angaja o *actio popularis* în scopul interpretării drepturilor recunoscute în Convenție; aceasta nu autorizează nici persoanele particulare să se plângă în legătură cu o dispoziție de drept intern doar pentru că aceștia consideră, fără să fi suportat în mod direct efectele, că dispoziția respectivă încalcă Convenția (Aksu împotriva Turciei, Burden împotriva Regatului Unit).

Așadar, un act administrativ poate fi anulat numai dacă și sub condiția de a se dovedi că a produs reclamantului o vătămare într-un drept ori într-un interes legitim, potrivit art. 17 Cod administrativ, care consacră contenciosul subiectiv.

Instanța sesizată de contencios administrativ trebuie să verifice dacă prin actul administrativ care face obiectul acțiunii s-a adus atingere unei situații juridice subiective.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că prima instanță corect a ajuns la concluzia de a declara inadmisibilă, în temeiul articolului 207, alin. (1) și (2), lit. e) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ depusă de către Spînu Igor împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ.

Cât privește dezacordul recurentului privind emiterea încheierii la etapa examinării în fond, instanța de recurs relevă prevederile art. 207 alin. (1) Cod administrativ, conform cărora instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că încheierea din 28 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursurile depuse de către Igor Spînu și reprezentantul său, avocatul Valentin Caisân.

Conform articolelor 193, 241 și 243, alin. (1), lit. b), (2) și (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se resping recursurile depuse de către Igor Spînu și reprezentantul său, avocatul Valentin Caisân.

Se menține încheierea din 28 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de către Igor Spînu împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu